

GannTrader Brains & Analysis

"Human nature never changes and that is why prices swing from the one extreme level to the other. People get too hopeful and optimistic when prices are high. Then when prices reach extreme low, they get too blue, too pessimistic and over-sell."

W.D. Gann

WASLIJST

De belangrijkste voorspelling van de afgelopen week was: 'De beleggingsvisie van GannTrader voor de komende maanden is gefocust op stijgende grondstofprijzen en een verder dalende dollar. Vanaf deze week dienen we alert te zijn op een neerwaartse versnelling van de aandelenkoersen. Komende dinsdag, 2 juni, is ons preferente draaidatum, een kleine afwijking van 1-2 dagen is natuurlijk altijd mogelijk. Bevestiging van een neerwaartse acceleratie krijgen we als de AEX daalt tot onder de 255 (DAX < 4800 en SPX < 887).'

2/3 juni bleek inderdaad een draaidatum te zijn. De AEX en DAX daalden op 3 juni met ongeveer 2%. Het patroon dat werd gevormd in de AEX was een key reversal hetgeen de top meer significant maakt. De AEX daalde ongeveer 9 punten tot onder de top van 3 juni (271,12) maar vanaf afgelopen donderdag zagen we een herstelbeweging waarbij de AEX weer de 270 aantikte. Vergelijkbare bewegingen zagen we in de DAX en SPX. In het algemeen moeten we concluderen dat het topvormingsproces waarbij fractioneel hogere highs worden gemaakt vanaf begin mei nog steeds intact is. Vooralsnog is het draaipunt van 2/3 juni opnieuw een speldenprikje in de stijgende trend vanaf 6/9 maart waarbij iedere daling minimaal is zowel in tijd als prijs.

zie vervolg volgende pagina

8 juni 2009

Nummer 23

Fundamenteel

Technisch

Psychologie
(2x per maand)

Trading overzicht

AEX / DAX / SPX

Goud/Olie/Dollar

Modelportefeuille

Gann/ Elliott

Specials

Bankgegevens: Rabo Bank, Rekening nr. 10.89.91.547 , t.n.v. P.J. van Gemeren te Stramproy (Nederland) o.v.v. BA en uw email-adres (eventueel zonder @) Buitenland: IBAN:NL02RABO0108991547 BIC/SWIFT: RABONL2U. **Abonnementen:** kwartaal 99 Euro, halfjaar 179 Euro, jaar 299 Euro Combinatie met Astro Waves: kwartaal 199 Euro, halfjaar 299 Euro, jaar 499 Euro.

Jan van Gemeren

Copyright & Disclaimer Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt.

GannTrader Brains & Analysis

WASLIJST

Zoals we al enige malen hebben aangegeven, zie ook de analyse van Ype Schaap, overspoelt de FED de markten nog steeds met 'verse' dollars en wordt o.a. via hand- en spandiensten van Goldman Sachs (aandeelhouder van de FED!) koopprogramma's geactiveerd om de Amerikaanse aandelenmarkten 'hoog' te houden. Let maar eens op hoe vaak de Amerikaanse indices aan het eind van de handelsdag opeens flink omhoog worden gezet.

Hoe dan ook kijken we met een technische analyse bril, en dan vooral de bril van Gann en Elliott naar de financiële markten, dan moeten we concluderen dat het topvormingsproces vanaf begin mei uiteindelijk zal uitmonden in een flinke correctie waarbij minimaal 38% van de gehele stijging (waarschijnlijk zal de correctie groter zijn) zal worden gecorrigeerd.

Een korte opsomming van signalen die er op wijzen dat de aandelenmarkten op een meer definitief draaipunt staan.

1. Indices bewegen rond de dalende MA200
2. Veel omkeerpatronen o.a. in de vorm van key reversals
3. Lange termijn koersdoel Head & Shoulder in DAX bereikt
4. Negatieve divergenties in de DtOsc.
5. Elliott tellingen alle naar boven 'uitgeteld' of in eindfase
6. In SPX is rond de 950 golf c = golf a
7. Cycli neerwaarts
8. Ganngraden vanaf bodem 6/9 maart wijzen thans op draaipunt
9. Stijgende wigpatronen zichtbaar in AEX/DAX

Alle bovengenoemde observaties kunt u zelf bekijken en beoordelen in deze editie van B&A.

Wooden laundry list, c. 1650-1700. From Dolls' House
Van Egmond/Heidanus; Private collection.

GannTrader Brains & Analysis

WASLIJST

De waslijst van technische waarschuwingen voor een grotere daling wordt dus steeds langer. Voor een duidelijke bevestiging dat de trend is gedraaid zullen de indices eerst wat dieper door de knieën moeten (AEX onder de 255). Maar het zal u duidelijk zijn dat de risico's duidelijk aan de onderkant liggen.

Nog een belangrijk punt voor optiebeleggers. De volatiliteit is de afgelopen maanden fors gedaald zodat de optiepremies flink in waarde zijn afgenomen. Indien mijn inschatting correct is, zal de volatiliteit de komende weken (thans rond de 32) oplopen met als gevolg flink stijgende premies. Ongeacht of de markt per saldo stijgt of daalt, kan het in deze situatie interessant zijn om straddles of strangles te kopen. Het tegelijkertijd kopen van calls en puts) anticiperend op een stijgende volatiliteit.

Deze week een extra dikke Brains & Analysis. Ype legt u uit waarom Goud en Zilver in de huidige beursomgeving de beste belegging zijn. Elmer berekent voor u de korte termijn toppen en bodems aan de hand van de invloeden van de Zon en Maan en Jos, onze psycholoog, zal u aantonen dat sensatiezoekers niets op de beurs te zoeken hebben.

Veel leesplezier en succes met uw beleggingen.

Jan van Gemeren

GannTrader Brains & Analysis

GannTrader viert feest

Deze week, op 6 juni om precies te zijn, is het de 131ste geboortedag van onze inspiratiebron W.D. Gann en dat wordt natuurlijk gevierd bij GannTrader.

U kunt, alleen deze week (van 30 mei t/m 8 juni), een abonnement bestellen op Brains & Analysis met een uitzonderlijk hoge korting.

U ontvangt ons paradepaardje onder de analyserapporten Brains & Analysis 6 maanden lang voor slechts 119 euro. (normale abonnementsstarieven zijn: 3 maanden voor 99 euro, 6 maanden voor 179 euro).

Bestaande abonnees kunnen ook profiteren van deze aanbieding door hun lopende abonnement tussen 30 mei t/m 8 juni al te te verlengen met deze speciale Gann verjaardag actie. (mits betaald binnen betalingstermijn van 3 weken na bestelling).

Bestellen kan via www.ganntrader.org/cms

Aanbieding nog geldig t/m maandag

Aankondiging

Victor Ledeboer, de analist van AstroWaves, heeft recentelijk aangekondigd per 1 juli 2009 te stoppen met het maken van analyses voor AstroWaves. Wij wensen Victor heel veel succes met zijn verdere carrière.

De afgelopen weken hebben we intern hard gewerkt om een waardig vervanger te vinden voor Victor. We denken dat we daarin geslaagd zijn door Tjerk Spriensma aan ons te binden. Tjerk werkt al enige jaren, voornamelijk op de achtergrond, bij GannTrader en heeft ook een bijdrage geleverd aan het GannTrader jaarboek 2009.

Tjerk is gespecialiseerd in het combineren van Delta analyses met Astrologie. Hij heeft een heel wetenschappelijke en mathematische benadering van analyseren. Naast analyses van aandelenindices zal Tjerk ook wekelijks een aantal grondstoffen (commodities) onder de loep nemen.

Een nieuwe analist met een vernieuwende benadering vraagt natuurlijk om een nieuwe naam. Vanaf 1 juli publiceert GannTrader wekelijks een nieuw analyse rapport genaamd "WaveRider".

Hieronder een korte impressie wat WaveRider te bieden heeft.

In WaveRider zullen 4 indices (S&P500, FTSE, DAX, AEX) en 3 commodities (GOUD, WHEAT, SOYBEANS) worden geanalyseerd voor de komende maanden met een tradingplan voor de komende week. De 2 commodities – granen – zijn u wellicht niet zo bekend, maar Gann heeft hier veel in gehandeld en u kan dit ook bijvoorbeeld vis Turbo's. Ze zijn werkelijk heel interessant en vrij betrouwbaar te voorspellen.

De Delta analyse in WaveRider is gebaseerd op de Delta analyse van Wellis Wilder & Jim Slogan. Feitelijk is deze op astrologie gebaseerd en geeft een berekend gemiddelde weer van astrologische cycles. Net zoals WD Gann kijken we eerst naar de langere termijn cycles en vervolgens naar de kleinere cycles, oftewel "Wheels within Wheels". De analyse wordt verder gecombineerd met Astrologie.

Volgens WD Gann is het speculeren in commodities meer profijtvol dan in aandelen/indices omdat je handelt in iets wat echt nodig is in het leven. Commodities volgen de wet van vraag en aanbod en volgen meestal de seizoenstrend. Dit is de reden om deze heel belangrijke commodities op te nemen in dit rapport.

Tot 1 juli zal het rapport 2-wekelijks verschijnen en krijgt u als abonnee van GannTrader WaveRider gratis aangeboden ter kennismakin

Vanaf 1 juli zal het rapport wekelijks verschijnen ter vervanging van AstroWaves.

GannTrader Brains & Analysis

Doe ons maar goud man!

Al eerder schreef Brains & Analysis over de groeiende computergestuurde handel in vooral New York en ook vandaag willen we "program trading" met u doornemen, later in dit artikel nemen we de laatste ontwikkelingen in goud en zilver onder de loep.

De gevolgen van de emotieloze computerhandel begint grootste vormen aan te nemen en lijkt met de emotie en vooral het gezonde verstand van beleggers op de loop te gaan. In de VS is in tegenstelling tot Amsterdam of zelfs heel Europa elke week een keurig overzicht te krijgen over welk deel van de handel is uitgevoerd door "zelfhandelende" computers en welk deel van de handel is uitgevoerd in opdracht van klanten. Zeer opvallend is dat het deel van de handel op de beurs dat ontstaat omdat een belegger een opdracht geeft aan zijn bank of commissionair steeds kleiner wordt. In de laatste week van mei blijkt dat 33.7% van de totale effectenhandel in New York is uitgevoerd door computers als gevolg

van program trading die vaak wordt uitgevoerd voor de eigenrekening van effectenbanken. Die 33.7% laat zich vergelijken met gemiddeld 25.3% over de laatste 52 weken en is dus duidelijk groeiende. Maar terwijl het aandeel van program trading toeneemt, dalen de volumes op de Amerikaanse beurzen en wordt de computer dus de alles bepalende factor voor de ontwikkelingen op de beurs.

In ons vorige artikel over program trading was duidelijk dat onze conclusie was dat de FED zijn aandeelhouder Goldman Sachs gebruikte om de beurs "een kontje" te geven en in die situatie is nog geen enkele verandering gekomen. Van de 15 grootste effectenbanken in de VS staat Goldman Sachs fier op kop als het gaat om program trading en terwijl andere effectenbanken program trading vaak uitvoeren voor klanten doet Goldman dat vooral voor zichzelf. Goldman Sachs staat dus op nummer 1 en voert ongeveer 85% van zijn program trading uit voor eigenrekening. Goldman

GannTrader Brains & Analysis

Sachs is goed voor ruim 20% van de totale omvang van program trading in New York.

Al 9 maanden is Goldman Sachs de leider in program trading (VS) en dat moet toch beleggers beginnen op te vallen. Wat Brains & Analysis wel begint op te vallen is de enorme biedingen (door Goldman Sachs!) die er in de laatste 30 minuten in de schermen springen in derivaten (SPY) op de S&P 500. Er moet dus blijkbaar hoger worden gesloten! Terwijl vrijdag 29 mei de Dow Jones de gehele dag rond de 8400 punten (diep in het rood!) handelde sloot de Dow ruim 100 punten hoger dan de stand 30 minuten voor het slot. In de afgelopen week heeft de beurs in New York

steeds een goede laatste 30 minuten mogen beleven, een plus werd behouden maar de min van woensdag werd nog snel opgepoetst waardoor we slechts -65 sloten in plaats van -170! Een duidelijke vorm van orkestratie!

Plunge Protection Team

Maandag 19 oktober 1987 werd een zwarte dag met een daling van 508 punten (-22.6%) in de Dow en de krach sloeg iedereen met verbazing, dat zoiets kon gebeuren. De president van de VS (Ronald Reagan) besloot om voortaan beslagen ten ijs te gaan en een "groep" van kenners

NYSE Program Trading - 15 Most Active Members Firms

(Millions of Shares)

	Index Arbitrage	All Other Strategies	Total	Principal	Customer Facilitation	Agency
Goldman, Sachs & Co.	-	870.7	870.7	741.7	13.5	115.4
Credit Suisse Securities (USA) LLC.	13.5	722.6	736.1	363.0	17.5	355.6
Morgan Stanley & Co. Inc.	-	712.5	712.5	196.5	74.0	441.9
Merrill Lynch, Pierce, Fenner, & Smith, Inc.	6.3	374.1	380.4	192.8	21.7	165.9
Deutsche Bank Securities	1.0	303.4	304.4	203.0	-	101.4
Barclays Capital Inc	-	273.4	273.4	97.0	61.1	115.3
RBC Capital Markets Corp.	32.7	185.8	218.5	-	-	218.6
JP Morgan Securities	-	158.0	158.0	1.7	2.2	154.2
Citigroup Global Markets	-	143.0	143.0	7.6	54.3	81.1
Interactive Brokers LLC	-	82.2	82.2	-	-	82.2
BNP Paribas Brokerage Services Corp	-	69.4	69.4	-	-	69.4
UBS Securities, LLC.	-	63.2	63.2	20.0	-	43.2
SG Americas Securities, LLC	6.2	42.5	48.7	36.8	-	11.9
Schon-EX LLC	-	35.5	35.5	-	-	35.5
SIG Brokerage LP	-	32.8	32.8	-	-	32.8
Total for 15 Member Firms	59.7	4,069.1	4,128.8	1,860.1	244.3	2,024.4
Total for All Firms Reporting	82.7	4,198.9	4,281.6	1,887.6	244.3	2,149.7
% of Total	1.9%	98.1%	100.0%	44.1%	5.7%	50.2%
% - Average (Previous 52 Weeks)*	2.2%	97.7%	100.0%	36.0%	4.4%	59.5%

+ Total NYSE volume is the sum of shares bought, sold and sold short on the NYSE, including its crossing sessions.

* Average is previous 52 week rolling average. For non-expiration weeks this includes 40 non-expiration weeks; for monthly expirations this includes 8 monthly-expiration weeks; for quarterly expirations this includes only 4 quarterly expiration weeks. Totals may not sum exactly due to rounding.

Note 1: NYSE program trading totals include purchases and sales during regular trading hours as well as during Crossing Sessions II and IV.

Note 2: Program Trading Totals in this report were compiled from member submissions through June 3. Subsequent changes to these data may occur.

GannTrader Brains & Analysis

(President's Working Group on Financial Markets) te introduceren die corrigerend zouden kunnen optreden tijdens een eventuele volgende crash. Deze groep bestond (en bestaat) uit de Minister van Financiën, de Voorzitter van de FED, de Voorzitter van de SEC en de President van de Commodity Futures Trading Commission. Deze groep zou en zal voortaan ingrijpen tijdens calamiteiten op de Amerikaanse beurzen. Maar dat ingrijpen is nooit officieel uitgelegd als kopen of verkopen op effectenbeurzen maar na de uitspraak van FED-gouverneur Robert Heller in 1989 "The stock market is certainly not too big for the Fed to handle" wisten verschillende beleggers genoeg.

Officieel is er overigens nooit toegegeven dat de "groep" ooit heeft ingegrepen maar u mag van ons aannemen dat ingrijpen al veelvuldig heeft plaatsgevonden. Een belangrijk moment was bijvoorbeeld na 11 september 2001 en ook 2002/2003 toen de beurzen onderuit gingen was er "begeleiding" nodig. Ervaren beursrotten weten dat de "groep" bestaat en dat zij zelfs orders uitdeelt aan derden (tot in Amsterdam!) om zodoende bescherming aan de beurs te geven. De "groep" heeft op de beurs overigens al lang een naam gekregen namelijk het Plunge Protection Team. Brains & Analysis gaat er op dit moment ook gewoon vanuit dat het PPT zijn orders geeft aan effectenbanken om de beurzen te reguleren of moeten we zeggen orkestreren. Omdat wij weten dat Goldman Sachs de hofleverancier is als het gaat om Ministers van Financiën in de VS is Goldman Sachs de meest logische partner voor het

PPT en dat zou ook vooral verklaren waarom Goldman nu al 9 maanden lang de eerste viool speelt in New York.

Veel economen hebben lang volgehouden dat Bernanke het PPT niet zou gaan gebruiken omdat hij een econoom is die vooral "bookwise" is en niet zo zeer "Streetwise" is en al eerder aangaf grove middelen te willen gebruiken (bijvoorbeeld geld drukken in tijden van deflatie!) in plaats van effectenbanken. Inmiddels is Bernanke ook al tot de conclusie gekomen dat wij in buitengewone tijden terecht zijn gekomen en dat de beurs waarschijnlijk het meest effectieve wapen is dat de FED (en dus ook het PPT) ter beschikking staat. Met het oude gezegde "de beurs heeft altijd gelijk" kan Bernanke nu waarschijnlijk veel meer dan dat hij 3 jaar terug voor mogelijk had gehouden.

Alles omhoog?

Met de wetenschap dat het PPT bestaat en werkt komen we in een situatie terecht die lang niet bestond namelijk het oplopen van edele metalen terwijl de beurzen een rally meemaken. De huidige beurskoersen zouden na onze stellige overtuiging nooit tot stand zijn gekomen als niet "iets" had besloten dat deze hoge koersen er moesten komen maar daarnaast werkt de "oude natuur" gewoon door waardoor de zeer verklaarbare stijging in goud en vooral zilver ook plaats kan vinden. De beleggingen waarin beleggers graag schuilen als het slecht toeven lijkt op de beurs

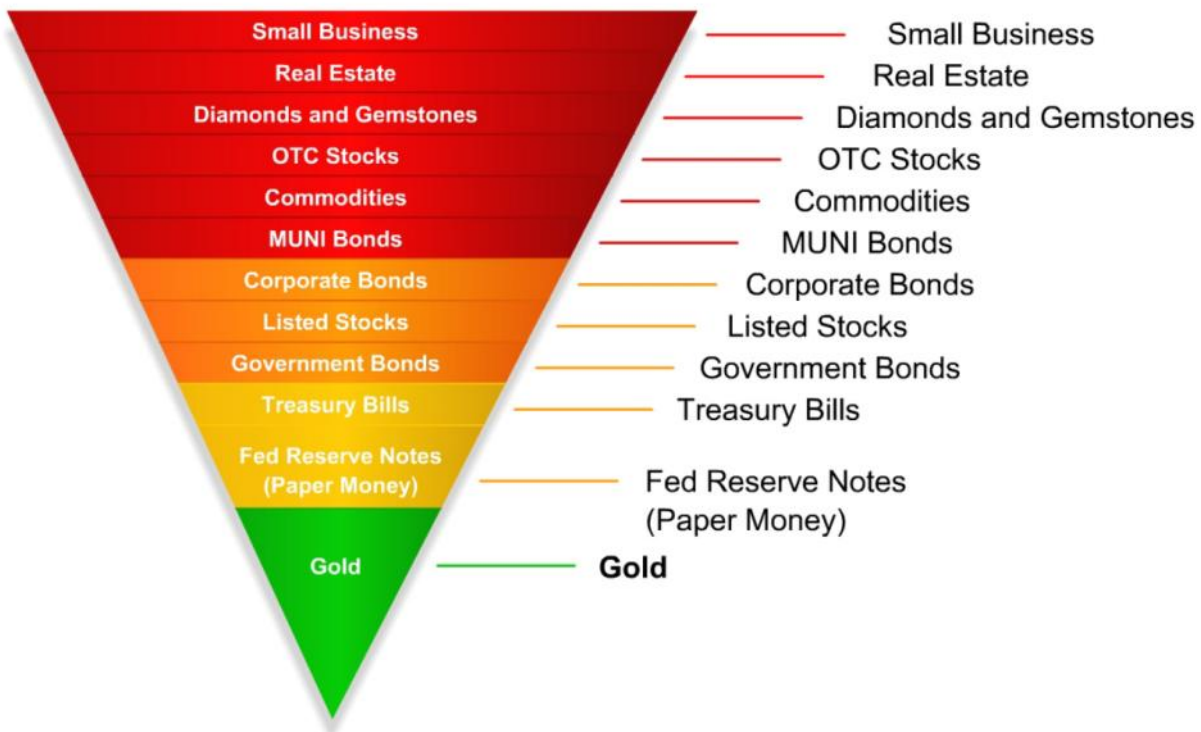
GannTrader Brains & Analysis

doen het spectaculair goed en gaan het volgens Brains & Analysis nog veel beter doen omdat deze metalen zeer schaars zijn. De dollars waarmee de FED zijn transacties laat uitvoeren creëert het uit het niets maar dat kan van goud en zilver natuurlijk niet gezegd worden.

Het is daarom voor u uiterst belangrijk om te realiseren dat één partij alles koopt met papier in de hoop de zaak drijvende te houden en daarin weinig meelopers heeft terwijl intelligente beleggers hun gelden beleggen in edele metalen sim-

pelweg omdat de beurskoersen geen reëel beeld geven van de omstandigheden waarin bedrijven zich op dit moment bevinden.

De huidige beurskoersen zijn in het Westen overal te hoog om als springplank naar een meerjarige beurshausse te fungeren en dat zien veel beleggers. Nu wij dus weten dat er steeds minder door beleggers wordt belegd in aandelen terwijl er wel een beleggingsdwang ontstaat en er ook voldoende cash aanwezig is om te beleggen blijft goud en zilver ons paradepaard.

GannTrader Brains & Analysis

Veiliger dan goud kan niet!

Slechts enkele procenten (2-3) van het totale belegde vermogen (wereldwijd) verruilen naar goud en zilver doet een tekort aan edele metalen ontstaan met alle gevolgen van dien. Volgens handelaren in goud en zilver is er al een chronisch tekort aan fysiek goud en zilver en is het een strijd van enkele banken geworden om heelhuids uit de short posities te komen die zijn opgebouwd in edele metalen. De laatste jaren (2003-2006) was er een mode ontstaan om goedkoop geld te lenen en dat uit te zetten in hoger renderende obligaties of andere beleggingen. Deze carrytrades lenen alleen plaats te vinden in Japanse yens die men zeer goedkoop kon lenen maar niets is minder waar. Centrale banken hebben grote voorraden goud in hun kluisen liggen die niets opbrengen en daar heeft men verandering in gebracht door dat goud uit lenen aan banken tegen een jaarlijkse vergoeding van ongeveer 1% van de waarde.

Banken hebben zonder echt de risico's in te schatten dit goud direct omgezet in geld en zijn daar mee gaan beleggen. Conclusie is dus dat grote commerciële banken goud moeten kopen om de geleende kilo's weer terug te geven en banken hebben er dus baat bij dat men dus de prijs van goud laag houdt. Ongeveer een maand geleden vond er een hoogst opmerkelijke transactie plaats tussen de Bundesbank en Deutsche Bank die het gevolg was van paniek ontstaan door een short-

positie in goud. Deutsche Bank had heel veel goudcontracten verkocht zonder het goud te bezitten en werd vorige maand gevraagd om dat goud te leveren. Bij geval meldde de Bundesbank 2 dagen later afscheid te hebben genomen van ongeveer 1 miljoen ounces aan goud, ongeveer dezelfde hoeveelheid die Deutsche Bank moest leveren.

Kortom ongeveer een maand terug is de Bundesbank al een grote bank aan het helpen geweest om dat goud fysiek te kunnen leveren. Onze conclusie is dan ook dat de voorraad goud van de Centrale Banken veel kleiner is dan gedacht omdat veel goud uitgeleend is en direct verkocht is (en meer!) en veel commerciële banken dus de angst hebben dat men goud moet leveren tegen een hogere prijs terwijl het ook nog moeilijk te krijgen is waardoor er bij Centrale Banken wordt aangeklopt.

Op 25 juni zal er weer een grote expiratie (o.a. NYMEX) zijn van goudcontracten en wij sluiten niet uit dat er weer veel contracten zullen worden opgevraagd in plaats van, wat gewoon was, door te rollen naar een volgende maand van levering. Bronnen, die hebben bewezen goed op de hoogte te zijn van de laatste ontwikkelingen, meldden eerder dat dekkingsvraag (om het opgevraagde goud en vooral zilver te kunnen leveren) de prijs van goud met \$300 zou kunnen opstuwten in enkele dagen tijd.

GannTrader Brains & Analysis

Conclusie

Wij blijven ons gezonde verstand volgen en kunnen sommige ontwikkelingen fundamenteel niet maar handelstechnisch wél verklaren. Aandelen worden duidelijk opwaarts gemanipuleerd en wij blijven met aandelen dus aan de zijlijn staan echter met goud en zilver klopt ons hele verhaal nog steeds en zien wij zelfs dat de handel “knel” kan komen te zitten als men wordt aangesproken op de leveringsplicht op goud en zilver iets wat de prijs van goud en zilver zou kunnen laten ontploffen. Nadat we eerder deze week de helft van onze goud- en zilverturbo's verkochten uit money management oogpunt (mooie winsten!) hopen wij dat we nog een kans krijgen om goedkoop onze positie weer te vergroten.

Mocht goud een psychologische grens (\$1000) gaan doorbreken en weer nieuwe records gaan

noteren dan sluiten we niet uit dat we onze goudpositie, zelfs op hogere niveaus, ook weer uitbreiden.

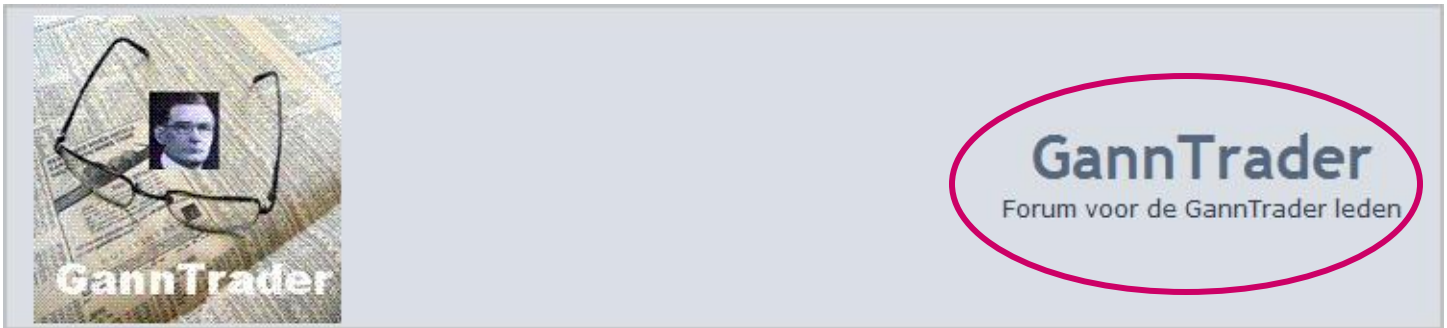
Deze week plaatste de wereldberoemde belegger Marc Faber een interessant artikel waarin hij goud en aandelen tov elkaar analyseerde. Er zijn duidelijk tijdperken van aandelen en goud;

- 1900-1929 aandelen
- 1929-1932 goud
- 1932-1966 aandelen
- 1966-1980 goud
- 1980-2000 aandelen
- 2000- ? goud

In deze periode van ruim 100 jaar was de gemiddelde prijs van goud gelijk aan de Dow:5,4. Vandaag de dag noteert goud in een ratio van ongeveer 8,6 (8500:980) en zou dus naar de \$1575 (8500:5,4) moet oplopen om het gemiddelde weer te bereiken of de Dow zou moeten afglijden naar 5.300 punten. Omdat we inmiddels wel weten dat er “iets” is dat de 5.300 punten in de Dow niet toestaat moet goud dus naar boven en ondersteund.

Ook dat artikel bevestigt onze visie.

Als abonnee op Brains & Analysis heeft u exclusief toegang tot het Brains & Analysis forum. Wij adviseren u om regelmatig een kijkje te nemen omdat hier meerdere malen per week korte updates en analyses worden geplaatst. U heeft ook de mogelijkheid om beleggingsvragen te stellen aan Jan van Gemeren / Ype Schaaap en Jos Magendans. Of in contact te treden met mede abonnees van Brains & Analysis.

Korte uitleg om in te loggen

- Login via www.ganntrader.org/cms. In het hoofdmenu klik op 'GannTrader forum, u krijgt dan het onderstaande scherm te zien
- OF ga rechtstreeks naar het forum <http://www.ganntrader.org/forum/index.php>

A screenshot of the GannTrader forum's login page. At the top left, there are links for 'Inloggen' and 'Registreren', with a pink arrow pointing to 'Inloggen'. At the top right, there are links for 'Help' and 'Zoeken', and the date 'Het is di 03 feb 2009, 09:38'. Below the navigation links, there are links for 'Toon onbeantwoorde berichten' and 'Toon actieve onderwerpen'. The main content area is titled 'Forumoverzicht' and 'Alle tijden zijn GMT [Zomertijd]'. The login form is titled 'Inloggen' and contains the following fields and options: 'Gebruikersnaam:' with the value 'info@ganntrader.nl' and a pink arrow pointing to the input field; 'Wachtwoord:' with the value '*****' and a pink arrow pointing to the input field; a 'Registreren' link; a 'Wachtwoord vergeten?' link; a 'Herstuur activatie e-mail' link; a checkbox for 'Log mij automatisch in bij ieder bezoek'; and a checkbox for 'Mij deze sessie niet weergeven in de lijst met online gebruikers'. At the bottom of the form is an 'Inloggen' button with a pink arrow pointing to it.

- Klik links boven op 'Inloggen'
- Vul uw gebruikersnaam in (= volledig emailadres) en uw wachtwoord (dus identiek aan de login van het klantensysteem). Afhankelijk van uw PC configuratie en software zullen uw login gegevens al of niet worden onthouden en worden gebruikt bij uw volgende login.
- Klik op inloggen en klik na inloggen (het overzichts scherm dat dan verschijnt) op 'forum Brains & Analysis'

GannTrader Brains & Analysis

Defensieve Model-Portefeuille 2009

Doelstelling is om aanzienlijk beter te scoren dan de AEX met een relatief laag risico
Beleggingshorizon 3-6 maanden.

Nieuwe posities worden opgenomen tegen de slotkoers van de 1e beursdag na publicatie

Aandelen	Opname datum	Opname koers	Huidige koers	Stoploss slotkoers	Onger. resultaat	In %	Sluitings datum	Sluitings koers	Ger. resultaat
Ahold	1-Jan	8,79	8,46	7,90	-0,33	-3,75			
8% perp.ING*	9-Feb	72,00	83,60		11,60	16,11	3-Jun	83,60	11,60
AAB Gold	23-Mar	702,25	681,40		-20,85	-2,97			
AAB Silver	23-Mar	10,25	10,95		0,70	6,83			
Eur/USD TL 1.088	23-Mar	21,33	23,51		2,18	10,22			
KPN	1-Jan	9,98				-8,82	8-May	9,10	0,88
Royal Dutch	1-Jan	18,42				-12,21	3-Mar	16,00	-2,29
Unilever	1-Jan	17,34				-7,73	17-Feb	16,00	-1,34
AAB Gold	2-Feb	719,5				2,99	2-Mar	741,00	21,5
AAB Silver	2-Feb	9,84				2,95	2-Mar	10,13	0,29
Royal Dutch	8-Apr	16,30				9,82	11-May	17,90	1,60
Boskalis	27-Apr	17,70				5,08	11-May	18,60	0,90

Gemiddeld rendement van alle aandelenposities in Portefeuille (incl. gesloten)						1,54 %
AEX	1-Jan	245,945	juni	266,93		8,53 %
gesloten posities						

Derivaten posities

Turbo	Opname datum	Opname koers	Huidige koers	Stoploss intraday	Positie %	Onger. resultaat	In %	Sluitings datum	Sluitings koers	Ger. resultaat
TL Goud 845	13-May	6,99	9,21		50	2,22	31,76			
TL Zilver 11,50	13-May	2,4	3,12		50	0,72	30,00			
							30,88%			
Turbo posities tussen 4 mrt en 19 mrt AEX/DAX/SPX					gerealiseerd	22,95%				
Turbo posities tussen 14 mei en 19 mei AEX/DAX/SPX					gerealiseerd	-12,76%				
50% Turbo posities tussen 13 mei en 3 juni Gd/Si					gerealiseerd	50,08%				
								10,70/3,53		

* aankoopkoers gecorrigeerd voor ontvangen rente

GannTrader Brains & Analysis

AEX

DAX

SPX

Trading-overzicht

Koers 5 juni	266,93	5077	940
KT Trend (afgelopen 5 dagen)	ZIJWAARTS	ZIJWAARTS	ZIJWAARTS
LT Trend (afgelopen 30 dagen)	UP	UP	UP
Weerstand	272	5100/5200	950/960
Steun	255	4800	900
Actie			
Koersdoelzone	225/240	4200/4600	780/840
Stoploss intraday (ook voor Turbo's)			
Huidige positie	NEUTRAAL	NEUTRAAL	NEUTRAAL
Gemiddelde koers van opnamedag			

Bijzonderheden: De tot voor kort ondefinierbare koersbewegingen lijken deel uit te maken van een topvormingsproces. Na afronding hiervan kan een flinke daling inzetten. Of in de vorm major A, of Primary C.

De tabel geeft een overzicht van de belangrijkste conclusies uit onze analyses en mogelijke trading suggesties.

Brains & Analysis is een analyse-rapport. De analyses zijn vooral bedoeld om u een volledig beeld te geven van de technische positie van enkele indices en commodities waarbij gebruik wordt gemaakt van een brede range van geavanceerde analysetechnieken.

De prognosehorizon is twee tot vier weken. De eventuele suggesties om een positie in te nemen zijn geheel vrijblijvend en dienen slechts als richtlijn. Betrek bij uw beleggingsbeslissingen altijd uw eigen inzicht en vergeet NOOIT een stoploss te plaatsen.

Potentiële draaidagen	2 juni	15/16 juni
------------------------------	---------------	-------------------

8 juni Top berekening van 2/3 juni nu versterkt door stijgend wigpatroon, echter nog geen bevestiging neerwaartse uitbraak

3 juni Kans groot, o.b.v veel cycli, dat deze week belangrijke top wordt geplaatst (preferent 2 juni)

GannTrader Brains & Analysis

AEX Dag

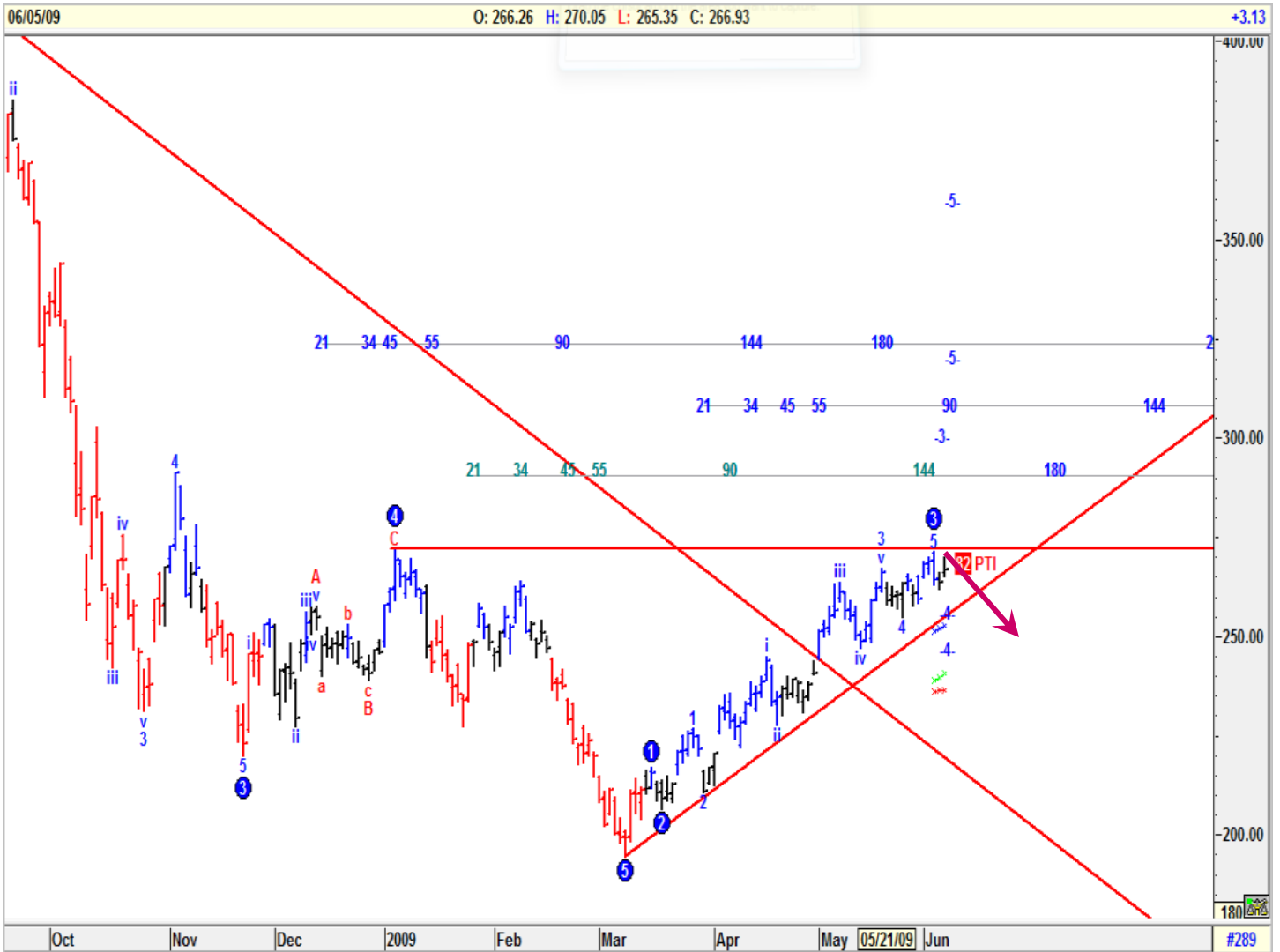

Pinkstermaandag ging de AEX vliegend van start en maakte woensdagochtend bij de opening een nieuwe high op 271, fractioneel onder de oude top van begin januari. Daarna duikelde de index vrij makkelijk 9 punten tot 262. Vrijdag zagen we opnieuw een aanval op 270 die opnieuw gepareerd werd met een snelle daling richting 266. We mogen concluderen dat het aangegeven draaipunt van 2/3 juni redelijk wat impact had (daling ruim 3%) maar vooralsnog zijn de dalingen erg kort zowel in prijs als in tijd. Maar we moeten ook concluderen dat de neerwaartse druk en negatieve signalen steeds verder toenemen (zie waslijst op pag.2). Vooral de stijgende wig, die ook waarneembaar is in de DAX, (zie paarse lijnen) is een belangrijke waarschuwing voor een naderende meer definitieve trendomkeer. Ook in Elliott-termen lijkt een daling aanstaande. Let ook op de drie dalende toppen in de DtOsc een duidelijke negatieve divergentie. Bij een daling tot onder de 262 en vervolgens 255 zal de daling meer momentum krijgen.

GannTrader Brains & Analysis

AEX index EWP, Cycli en Gann graden

Koersdoel zone	Steun	Weerstand
225/240	255	272

Top van 2/3 juni is geplaatst rond de Gann graden 90 en 144 dagen vanaf de bodem op 9 maart en dit maakt de kans op een significante top groot.

GannTrader Brains & Analysis

AEX lange termijn scenario

GannTrader Brains & Analysis

DAX index Dag

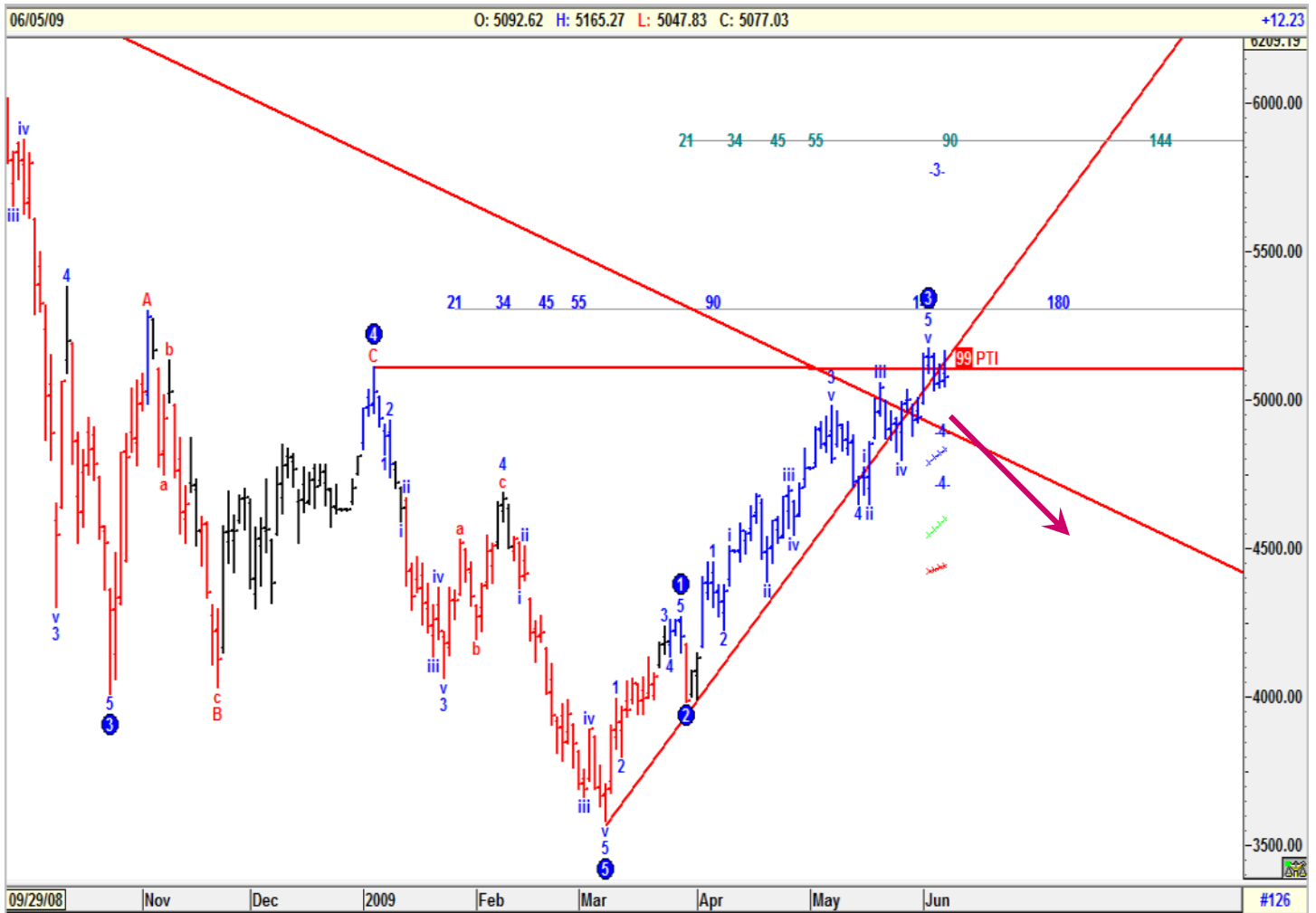

Een vergelijkbaar beeld als in de AEX zien we thans ook in de DAX. De stijgende wig, die een illustratie is dat de verhouding tussen vraag en aanbod op korte termijn zal worden verstoord met als gevolg een fikse neerwaartse beweging, is onmiskenbaar (zie paarse lijnen). Tevens past deze wig in onze huidige Elliott-telling voor een top. Ook is ons lange termijn koersdoel o.b.v. een Head & Shoulder patroon, dat we begin april al berekende op 5200, dicht genaderd (zie lichtgroene verticale pijl). Ook zien we bij deze index duidelijk 3 lagere toppen in de DtOsc terwijl de DAX hogere toppen maakte. Het momentum bij ieder nieuw topje in de DAX was dus lager als bij de vorige top en dit wijst op een naderende trendomkeer. Een eerste bevestiging krijgen bij een slotkoers onder de 5000 en een tweede bevestiging onder de 4800.

GannTrader Brains & Analysis

DAX index EWP, Cycli en Gann graden

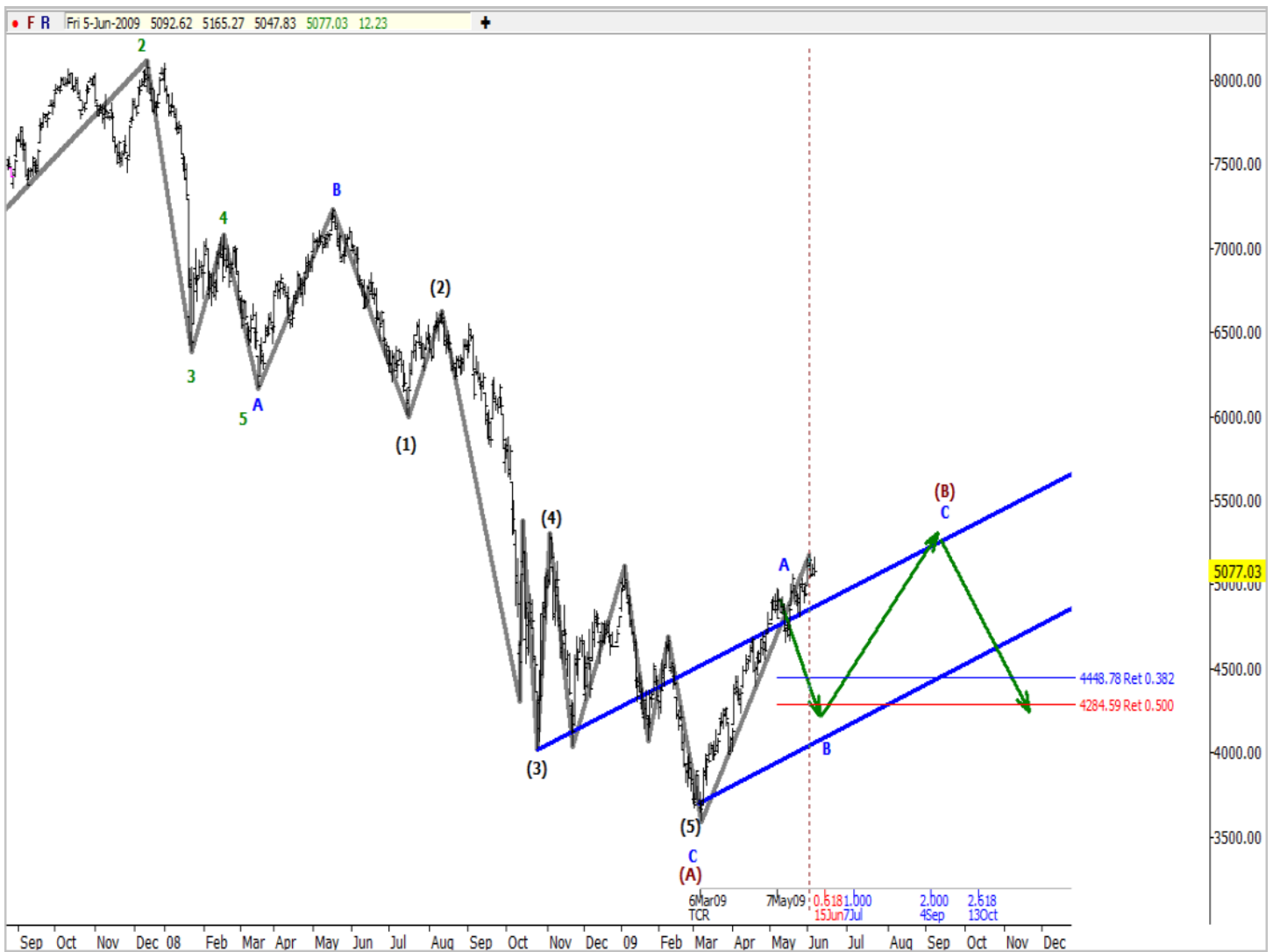
Koersdoel zone	Steun	Weerstand
4200/4600	4850	5100

Top van 2/3 juni is geplaatst rond de Gann graden 90 en 144 dagen vanaf de bodem op 9 maart en dit maakt de kans op een significante top groot.

GannTrader Brains & Analysis

DAX lange termijn scenario

GannTrader Brains & Analysis

Standard & Poor 500 Dag

In de SPX hebben we een afwijkend patroon in vergelijking met de AEX/DAX. De belangrijkste argumenten voor een (naderende) top in de SPX zijn, naast de draaidatum van rond 2/3 juni, vooral Elliottmatig te vinden. De opgaande beweging vanaf 6 maart bestaat uit een abc waarbij rond de 950 de huidige c golf gelijk is aan de a golf die eind maart eindigde. Verder is in de grafiek goed te zien dat de huidige c golf is onder te verdelen in 5 golven. De paarse lijn in de middenlijn van een Andrews Pitchfork en deze geeft zware weerstand rond de 950/960. Kortom de stijgingsruimte is thans minimaal. Een eerste bevestiging van een daling krijgen we onder de 923 en een meer definitief signaal pas onder de 887

GannTrader Brains & Analysis

SPX index EWP, Cycli en Gann graden

Koersdoel zone	Steun	Weerstand
780/840	900	950/960

Top van 2/3 juni is geplaatst rond de Gann graden 90 en 144 dagen vanaf de bodem op 9 maart en dit maakt de kans op een significante top groot.

GannTrader Brains & Analysis

SPX lange termijn scenario

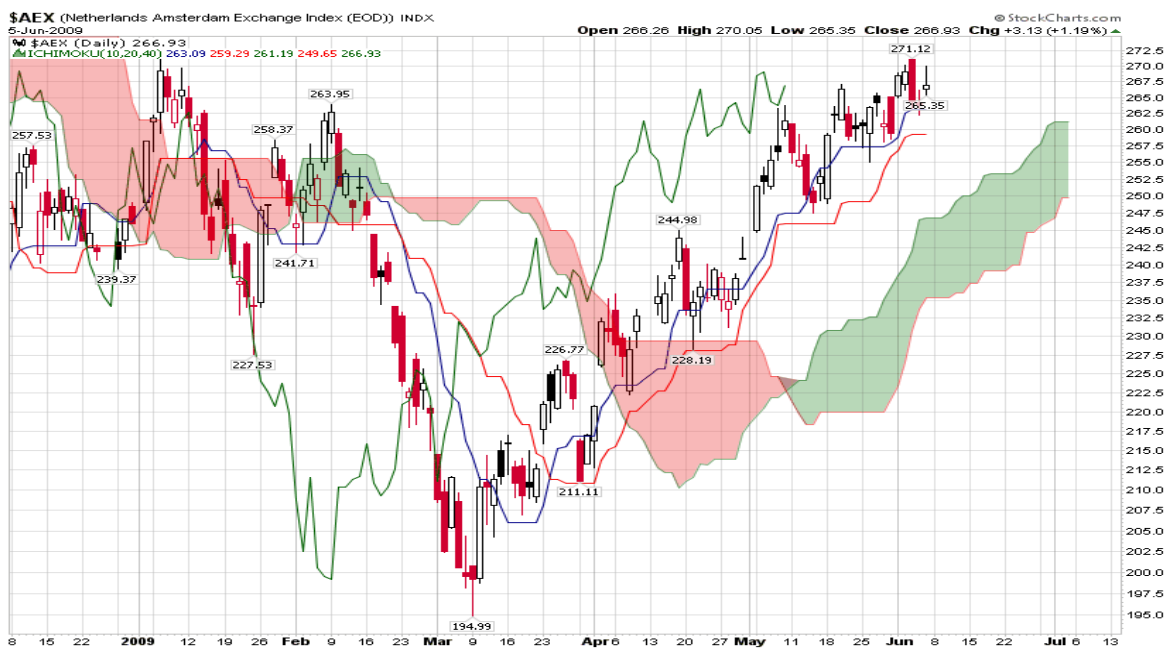
Er zijn thans 2 scenario's die, naar mijn inschatting, een vergelijkbare kans van slagen hebben. Beide scenario's wijzen op dalende koersen voor de korte termijn. Echter het rode scenario impliceert dat de bearmarkt rally (intermediate (B) voorbij is en de SPX binnenkort de dalende trend hervat naar nieuwe dieptepunten tot royaal onder de 600.

GannTrader Brains & Analysis

Ichimoku Cloud: Basis is dat de wolk voor steun en/of weerstand zal zorgen. Op plaatsen waar de wolk dun is, is de kans groot dat de koers er doorheen zal gaan omdat de steun/weerstand op dat moment klein is. Een dikke wolk onder de koers geeft dus meer kans op steun omgekeerd geldt hetzelfde als de wolk boven de koers 'hangt'. De interpretatie van de 'Cloud' is natuurlijk alleen van belang als de koers dichtbij de 'Cloud' noteert.

Ichimoku Cloud AEX

Ichimoku Cloud DAX

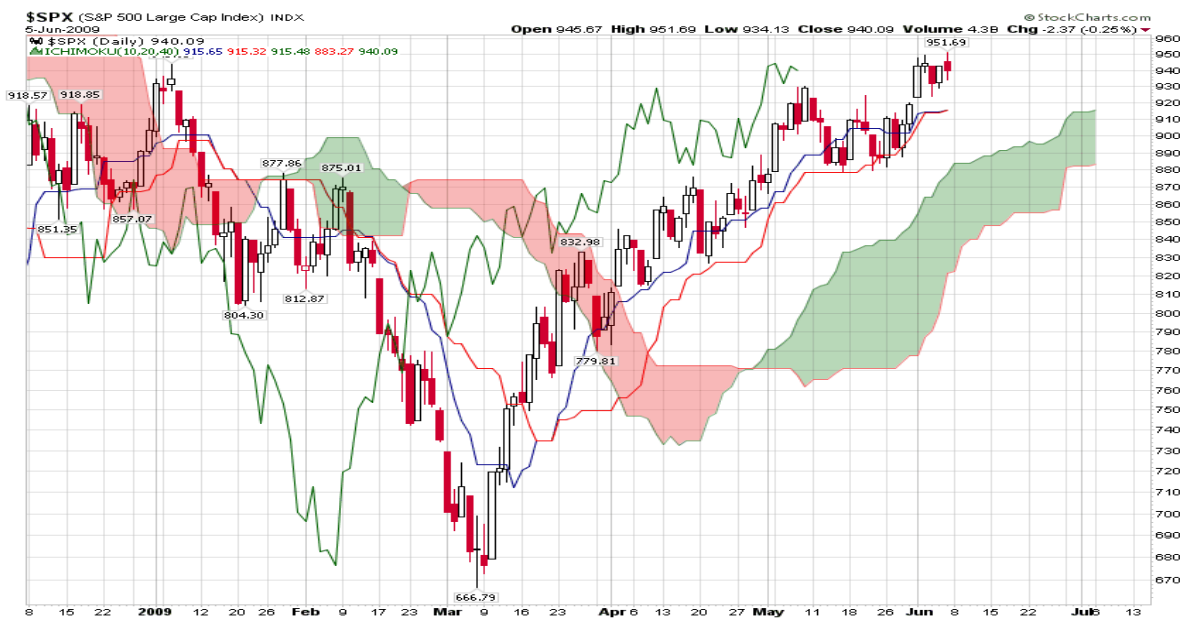

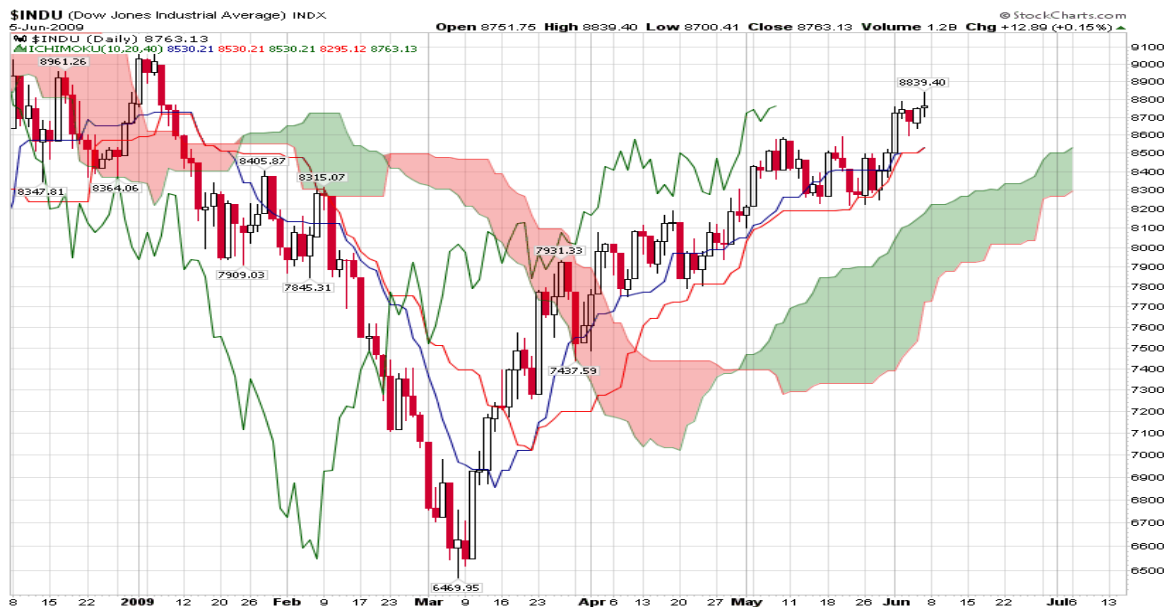
GannTrader Brains & Analysis

Ichimoku Cloud: Basis is dat de wolk voor steun en/of weerstand zal zorgen. Op plaatsen waar de wolk dun is, is de kans groot dat de koers er doorheen zal gaan omdat de steun/weerstand op dat moment klein is. Een dikke wolk onder de koers geeft dus meer kans op steun omgekeerd geldt hetzelfde als de wolk boven de koers 'hangt'. De interpretatie van de 'Cloud' is natuurlijk alleen van belang als de koers dichtbij de 'Cloud' noteert..

Ichimoku Cloud SPX

Ichimoku Cloud Dow Jones

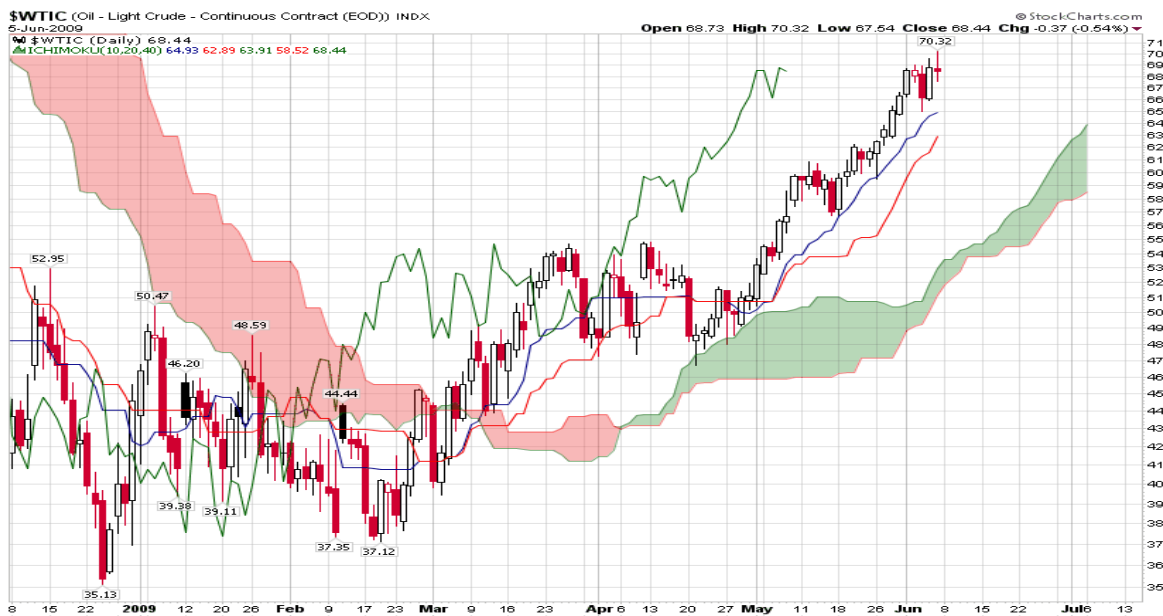

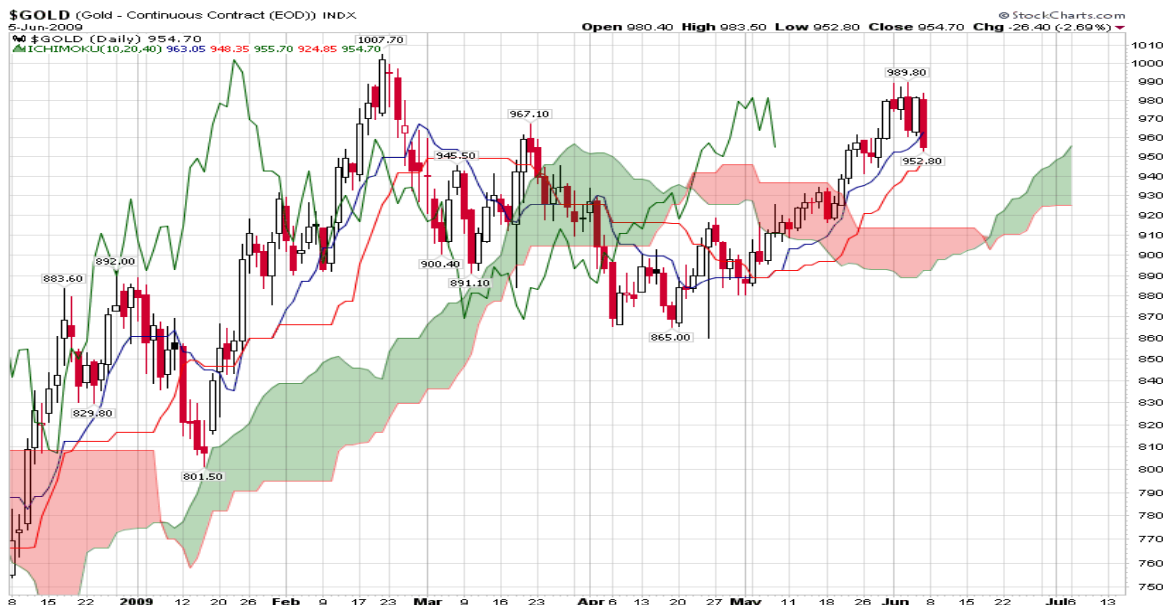
GannTrader Brains & Analysis

Ichimoku Cloud: Basis is dat de wolk voor steun en/of weerstand zal zorgen. Op plaatsen waar de wolk dun is, is de kans groot dat de koers er doorheen zal gaan omdat de steun/weerstand op dat moment klein is. Een dikke wolk onder de koers geeft dus meer kans op steun omgekeerd geldt hetzelfde als de wolk boven de koers 'hangt'. De interpretatie van de 'Cloud' is natuurlijk alleen van belang als de koers dichtbij de 'Cloud' noteert..

Ichimoku Cloud OLIE

Ichimoku Cloud GOUD

De zon, de maan en Wall Street

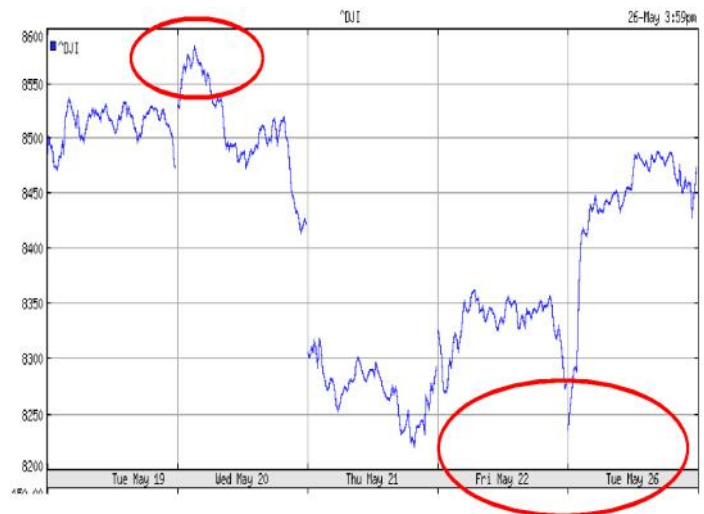
Deze week opnieuw een bijdrage van Elmer Hoger-vorst. Elmer is gespecialiseerd heeft in de technieken van Carolan en Taylor. Beide technieken zijn ge-baseerd op de wisselwerking van de krachten tussen Zon/Maan op de Aarde. Elmer past deze technieken, die voor een deel de golfbewegingen op de beurzen bepalen, al een tijd toe. Zijn analyses geven vaak accu-raat de korte termijn draaipunten in de financiële markten aan.

De zon, de maan en Wall Street (5 t/m 30 juni)

In Brains & Analysis van 18 mei jl. is beschreven hoe-zeer de zon en de maan en daarmee de zwaarte-kracht bepalend zijn voor de beurzen. Aan de hand van hoogtij en laagtij volgens het harmonische station The Battery Park werd het volgende voorspeld:

- Dow Jones: top op vrijdag 15 mei of maandag 18 mei. AEX: een top op 18 mei
- Een bodem voor Wall Street op 25 mei en voor Amsterdam op 26 mei
- Een top op vrijdag 29 mei of maandag 1 juni voor de Dow en 2 juni voor de AEX.

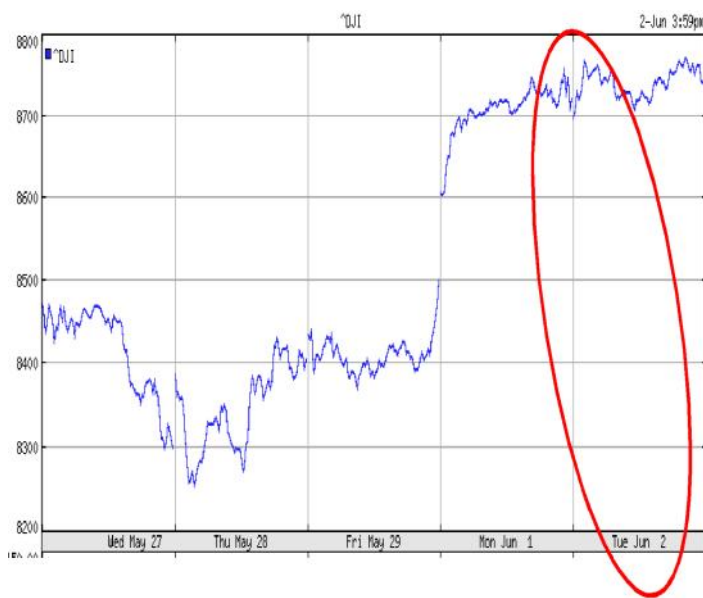
Zie hier de resultaten:

De Dow Jones en de AEX topten op 20 mei, dat was +2 dagen tov 18 mei. Een afwijking van 1 of 2 dagen is niet ongebruikelijk. In combinatie met het Solunar-model van Carolan werd bij wijze van proef op 18 mei short gegaan en die positie zou op 25 mei gesloten worden. Wall Street was op 25 mei gesloten, we kijken derhalve naar 26 mei. Van 18 mei tot 26 mei daalde de Dow Jones circa 250 punten (van 8500 naar 8250). Daarbij gaan we ervanuit dat de positie tussen-tijds niet werd uitgestopt op 20 mei, aangezien intra-day de top rond de 8600 lag. De bodem van de Dow Jones was in elk geval zeer nauwkeurig. De voorspel-de bodem van de AEX op 26 mei was eveneens 'spot on'. Vanaf de bodem op 26 mei steeg de Dow Jones naar een top op 2 juni. Voor de Dow was dat +1 dag, de AEX topte op 3 juni bij de opening, ook dat was +1 dag. Al met al wisten de tides in de afgelopen twee

De zon, de maan en Wall Street

weken de toppen en bodems redelijk tot zeer nauwkeurig te voorspellen.

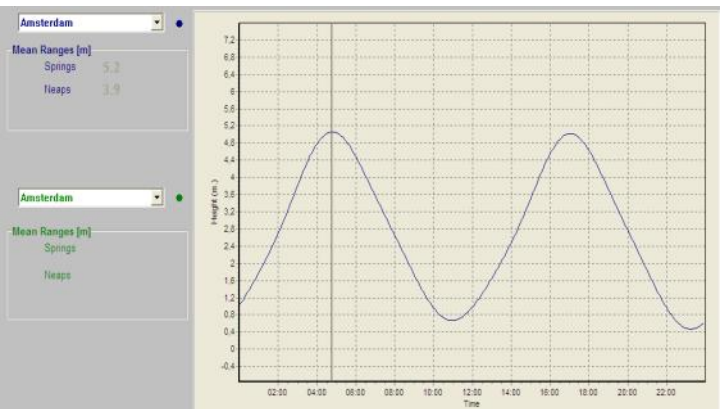
Wat zeggen de tides nu voor de komende drie weken? Aangezien we op 2/3 juni een top maakten, kijken we nu eerst naar een bodem en daarvoor hebben we de high tides met 'the greatest value' nodig. Allereerst zien we 167 cm op zowel vrijdag 5 juni als op zaterdag 6 juni. De meest extreme waarde zien we op zaterdag de 6de. Gezien het feit dat de waterstanden van Amsterdam eerst op woensdagmorgen 10 juni springtij laten zien, ga ik voor Wall Street uit van een bodem op maandag 8 juni en de AEX op 9 of 10 juni. De volgende bodem ligt volgens de tides op maandag 22 of dinsdag 23 juni. De meeste extremen ontwaar ik op dinsdag 23 juni dus dat houden we als bodem aan. Voor de AEX geldt dat Amsterdam de hoogste water-

1	Mon, 06-01-2009 16:18	155 cm
2	Tue, 06-02-2009 17:15	158 cm
3	Wed, 06-03-2009 18:08	161 cm
4	Thu, 06-04-2009 18:57	164 cm
5	Fri, 06-05-2009 19:41	167 cm
6	Sat, 06-06-2009 20:22	167 cm
7	Sun, 06-07-2009 21:01	164 cm
8	Mon, 06-08-2009 21:40	161 cm
9	Tue, 06-09-2009 22:20	158 cm
10	Wed, 06-10-2009 23:01	152 cm
11	Thu, 06-11-2009 23:43	146 cm
12	Fri, 06-12-2009 12:35	125 cm
13	Sat, 06-13-2009 00:24	140 cm
14	Sun, 06-14-2009 01:04	137 cm
15	Mon, 06-15-2009 14:28	134 cm
16	Tue, 06-16-2009 15:09	140 cm
17	Wed, 06-17-2009 15:58	146 cm
18	Thu, 06-18-2009 16:55	155 cm
19	Fri, 06-19-2009 17:55	164 cm
20	Sat, 06-20-2009 18:52	176 cm
21	Sun, 06-21-2009 19:45	182 cm
22	Mon, 06-22-2009 20:37	189 cm
23	Tue, 06-23-2009 21:30	189 cm
24	Wed, 06-24-2009 22:27	185 cm
25	Thu, 06-25-2009 23:26	176 cm
26	Fri, 06-26-2009 12:16	158 cm
27	Sat, 06-27-2009 00:24	167 cm
28	Sun, 06-28-2009 14:04	161 cm
29	Mon, 06-29-2009 14:55	158 cm
30	Tue, 06-30-2009 15:48	158 cm

standen kent op donderdagochtend 25 juni.

Wanneer zien we toppen in de markt? Om een top in de markt te vinden moeten we kijken naar laagtij met de grootste waarde (doodtij). We zien dat zondag 14 juni de minste amplitude tussen hoog- en laagtij geeft en daarmee een top in markt (45 cm). Gelet op het feit dat Amsterdam laagtij laat zien op woensdag 17 juni (zie hieronder), ga

ik

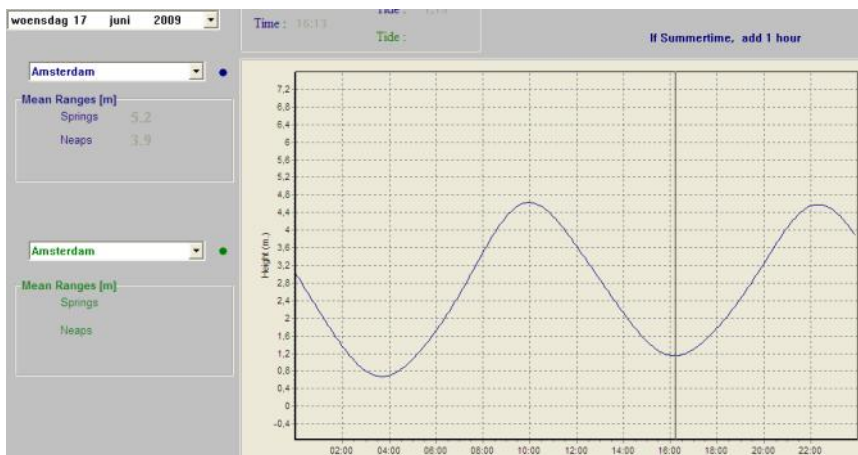

De zon, de maan en Wall Street

de Dow op maandag 15 juni en in de AEX op 16 /17 juni. Dinsdag 30 juni geeft voor Wall Street een volgende top (24 cm). Voor de AEX ligt de top pas op vrijdag 3 juli. Zoals vorige keer aangegeven: voor top-pen en bodems vind ik de waterstanden van Wall Street net iets belangrijker dan die van Amsterdam. Dat geldt des te meer wanneer er zoals nu tussen 30 juni en 3 juli maar liefst 3 dagen verschil zitten. Laten we eens kijken op 30 juni inderdaad meer leidraad voor een top is dan wel dat de top ergens tussen 30 juni en 3 juli inzit.

Low Tides with the GREATEST

	Event_Time	Value
1	Mon, 06-01-2009 22:43	18 cm
2	Tue, 06-02-2009 23:39	15 cm
3	Wed, 06-03-2009 11:50	9 cm
4	Thu, 06-04-2009 00:30	12 cm
5	Fri, 06-05-2009 13:23	12 cm
6	Sat, 06-06-2009 14:09	15 cm
7	Sun, 06-07-2009 14:53	15 cm
8	Mon, 06-08-2009 15:35	18 cm
9	Tue, 06-09-2009 16:15	21 cm
10	Wed, 06-10-2009 16:53	27 cm
11	Thu, 06-11-2009 17:30	30 cm
12	Fri, 06-12-2009 18:05	36 cm
13	Sat, 06-13-2009 18:45	39 cm
14	Sun, 06-14-2009 19:43	45 cm
15	Mon, 06-15-2009 20:59	42 cm
16	Tue, 06-16-2009 22:06	39 cm
17	Wed, 06-17-2009 23:04	30 cm
18	Thu, 06-18-2009 11:00	18 cm
19	Fri, 06-19-2009 11:52	12 cm
20	Sat, 06-20-2009 00:53	9 cm
21	Sun, 06-21-2009 01:48	0 cm
22	Mon, 06-22-2009 14:37	-6 cm
23	Tue, 06-23-2009 15:32	-9 cm
24	Wed, 06-24-2009 16:24	-9 cm
25	Thu, 06-25-2009 17:17	-6 cm
26	Fri, 06-26-2009 18:11	0 cm
27	Sat, 06-27-2009 19:09	9 cm
28	Sun, 06-28-2009 20:12	18 cm
29	Mon, 06-29-2009 21:17	21 cm
30	Tue, 06-30-2009 22:19	24 cm

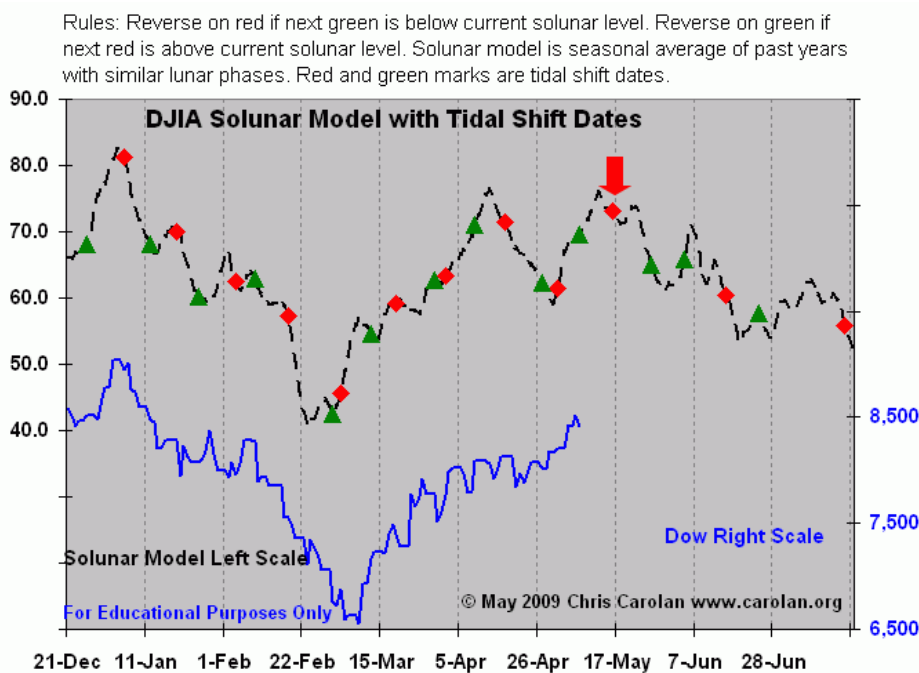

De zon, de maan en Wall Street

Samenvattend: de tides voorspellen het volgende:

Bodem	Dow Jones 8 juni	AEX 9/10 juni
Top	Dow Jones 15 juni	AEX 16/17 juni
Bodem	Dow Jones 23 juni	AEX 25 juni
Top	Dow Jones 30 juni	AEX 3 juli

Voor alle toppen en bodems geldt een marge van 1 of 2 dagen. Kijk tot slot nog even naar het model van Christopher Carolan voor het innemen van een mogelijke positie:

In zijn Solunarmodel zien we dat de te verwachten Wall Streettop van 15 juni (dmv een rood ruitje aangegeven) zich bevindt 'boven' de bodem van 23 juni (in de vorm van een groen driehoekje). Zijn concept zegt dan dat we op 15 juni (16/17 voor de AEX) short kunnen gaan om de positie op 23 juni (25 juni voor de AEX) door middel van terugkoop weer te sluiten. We gaan het weer nauwkeurig volgen.

Elmer Hogervorst

www.hogervorstadvies.nl

info@hogervorstadvies.nl

Elmer Hogervorst begeleidt vermogende particulieren. Als fiscaal-jurist coacht hij prijswinnaars in de Staatsloterij op het gebied van estate planning, financiële planning en beleggingen. Daarnaast geeft hij trainingen en lezingen met betrekking tot kuddediergedrag, de wereldeconomie en patroonherkenning.

Psychologische Valkuilen van Beleggers

Sensatie zoeken bij beleggen: een verliesgevende combinatie.

Uit meerdere onderzoeken (zoals die van Terrance Odean) is gebleken dat particuliere beleggers vooral slechte resultaten behalen doordat ze (te) veel transacties doen. Als men een bewezen strategie heeft, kan het juist voordelig zijn om veel transacties te doen, omdat (statistisch gezien) elke transactie een positieve verwachtingswaarde heeft. Echter, een strategie kan op een gegeven moment wel minder tot slecht gaan presteren. Hiernaast is een ander belangrijke keerzijde van het doen van (te) veel transacties, als er sprake is van een verliesgevende strategie, dat de verliezen sneller toenemen, en het rendement dus slechter uitpakt dan als men minder transacties zou hebben uitgevoerd. Wat blijkt nu? Een dimensie van persoonlijkheid heeft een behoorlijke invloed op hoeveel financieel risico we neigen te nemen, en als gevolg daarvan, hoeveel transacties we doen.

Naast een goede beleggingsstrategie kan het dus lonen voor een belegger om ook rekening te houden met zijn of haar persoonlijkheid. Het blijkt namelijk dat mensen die hoog scoren op de persoonlijkheidsfactor *sensation*

seeking meer (zowel financiële als 'algemene') risico's nemen en ook meer transacties doen vergeleken met mensen die laag scoren op deze component van persoonlijkheid. Hoewel dit effect bij zowel mannen als vrouwen optreedt, kennen mannen wel een hogere mate van *sensation seeking* dan vrouwen, en neigen mannen meer risico's te nemen, zowel op algemeen als op financieel gebied. Doordat mannen ook meer financiële risico's nemen blijken ze ook minder goede beleggers te zijn dan vrouwen.

Wat is 'sensation seeking'?

Sensation seeking is een onderdeel van persoonlijkheid die wordt gekenmerkt door de behoefte aan gevarieerde, nieuwe, en complexe ervaringen en sensaties. Nu zijn meer mensen wel open voor nieuwe en gevarieerde ervaringen, maar *sensation seeking* kenmerkt zich ook doordat mensen die hoog scoren op deze persoonlijkheidsdimensie bereid zijn om fysieke en sociale risico's te nemen voor het beleven van zulke ervaringen.

Psychologische Valkuilen van Beleggers

Individueen die hoog scoren op *sensation seeking* worden, volgens meerdere onderzoeken, vooral aangetrokken tot risicovolle activiteiten als roekeloos autorijden, roken, alcohol en drugsgebruik. Naast deze op het oog duidelijke gevaarlijke en/of schadelijke activiteiten, blijken deze mensen ook meer risico's te nemen met alledaagse zaken als de keuze voor een verzekering, de opbouw van een beleggingsportefeuille, en het al dan niet gokken en meedoen aan kansspelen.

Hiernaast schatten ze het risico van deze activiteiten lager in, vergeleken met mensen die vooral risicovermijdend zijn. Waar risicovermijdende mensen het angstzweet uitbreekt, vragen deze individuen zich af waar alle heisa om te doen is. Men zou kunnen zeggen dat deze individuen het zowel stimulerend vinden om risico's te nemen, en ook hiernaast het gevaar van bepaalde activiteiten lager in te schatten.

Tegenover deze nadelen staat dat mensen die hoog scoren op *sensation seeking* ook eerder bepaalde dingen bereiken waarvoor enige risico's moeten worden genomen, dan mensen die erg conservatief zijn. Om te beoordelen of mensen een onverantwoordelijk risico nemen is het van belang de gevaren juist in te schatten. Hoewel mensen die een hoge score op *sensation seeking* dit enigszins onderschatten, wil dit nog niet direct zeggen dat er geheel onverantwoorde risico's worden genomen. Wel kan het voor mensen die

(erg) risiconemend zijn, lonend zijn om, vooral op het gebied van beleggen, zich hiervan bewust te zijn en hier rekening mee te houden.

Wat zijn de gevolgen van sensation seeking bij beleggen?

Als belegger heeft een hoge mate van deze persoonlijkheidsdimensie vooral nadelen, omdat het eerder tot impulsieve, risicovollere acties leidt. Zo zal een

dergelijk individu eerder geneigd zijn tot het doen van teveel transacties, juist omdat dit hem een stimulans of 'kick' geeft. Ook kunnen er (te) grote posities worden ingenomen, waardoor een account te grote verliezen oploopt, mede doordat iemand die een hoge mate van deze persoonlijkheidsfactor kent ook minder goed risico's kan inschatten.

Hierdoor kan een dergelijke belegger gaan handelen of beleggen in producten die eigen-

lijk niet voor hem of haar geschikt zijn. Dit heeft een belegger met een hoge mate van *sensation seeking* gelijk met een belegger die erg risicovermijdend is; beide neigen te beleggen in producten die voor deze groepen misschien niet zo geschikt zijn. Voor iemand die erg risiconemend is, is het daarom belangrijk om extra veel aandacht te besteden aan de financiële risico's van het type effecten waarin men in belegt.

Psychologische Valkuilen van Beleggers

Wat valt er aan te doen?

Hoewel *sensation seeking* een onderdeel van persoonlijkheid is, en daarom moeilijker te veranderen is, kunnen we wel de invloed van *sensation seeking* op beleggen zoveel mogelijk proberen te beperken.

Voor beleggers die plezier halen uit het nemen van risico's is het belangrijk om deze zoveel mogelijk uit te oefenen buiten het beleggen om. Men zou bijvoorbeeld kunnen gaan poken, (in beperkte mate) wedden op sportwedstrijden, of op andere manieren financiële risico's nemen. Hiermee wordt dan aan de wens tot het nemen van risico's voldaan, waardoor er minder behoefte is om met beleggen ook risico's te nemen.

Hiernaast zouden mensen die graag risico's opzoeken gebruik kunnen maken van een strak gedefinieerde beleggingsstrategie. Elke belegger heeft namelijk de mogelijkheid om grote financiële schade aan te brengen aan zijn of haar eigen account, waardoor het belangrijk is (vooral voor die mensen die risiconemend zijn) om strakke regels te hanteren om grote beleggingsverliezen te voorkomen. Dit vereist wel een bepaalde mate van (zelf) discipline, maar risiconemende mensen hebben niet per definitie minder zelfdiscipline dan mensen die risico-vermijdend zijn, waardoor het met oefening en volharding zeker haalbaar is.

Ook zou een belegger die graag risico's opzoekt, er goed aan kunnen doen om hier zijn beleggingsstrategie en het type effecten waarin hij of zij handelt ook op aan te passen. Het valt te verwachten dat een dergelijke belegger met handelen op een korte intraday basis, sneller in de verleiding kan komen om (te) veel transacties te doen. Wellicht dat een rustigere (langere termijn) strategie, met minder 'verleidingen', beter bij een dergelijke belegger past. Misschien geeft

dit, in theorie, voor deze belegger minder aantrekkelijk rendementen. Aan de andere kant vermindert het wel impulsieve acties die een negatieve impact op het beleggingsresultaat hebben, waardoor het dus een persoonlijk afweging wordt voor een belegger welke methode of strategie het beste bij hem past.

Tot slot.

De persoonlijkheidsfactor *sensation seeking* beïnvloedt in hoeverre we (betrekkelijk) eenvoudig overgaan tot het nemen van risico's, waaronder financiële risico's. Door (extra) regels te hanteren, sensatie te zoeken op een ander gebied, en in de beleggingsstrategie hiermee rekening te houden, valt de invloed van *sensation seeking* op beleggingsresultaten beter te beperken.

Jos Magendans

GannTrader biedt een brede range van analyserapporten aan beleggers.

De rapporten zijn alle toonaangevend in hun analysemethodiek.

GannTrader Brains & Analysis is een professioneel wekelijks analyserapport waarbij het accent ligt op zowel **Technische Analyse** (Waar en Wanneer kopen/verkopen) als **Fundamentele Analyse** (Vlijmscherpe achtergrondartikelen) en verder ook nog **Psychologische aspecten** (Ken jezelf als belegger)

WaveRider is een uitgebreid wekelijks analyserapport (15- 20 pagina's). Aan de hand van analysemethodieken ontwikkeld door Gann en Jim Sloman gecombineerd met enkele unieke astrologische analyses die onze analist Tjerk zelf heeft ontwikkeld, krijgt u iedere week een diepgaande opbouwende analyse voorgeschoteld. Het accent ligt op **tijdanalyses**. Waar zullen de markten een draaipunt maken (van stijgend naar dalend of omgekeerd)?

De cursussen van GannTrader zijn alle uniek van opzet en praktijkgericht. Onze analisten, die hun sporen in de praktijk hebben verdiend, begeleiden u op de zelfstandige weg naar succesvol beleggen.

Een unieke combinatie van leren beleggen met geavanceerde optieconstructies en over de schouder meekijken van Jan van Gemenen, een ervaren optiebelegger en voormalig vermogensbeheerder. Het is een 'rustige' strategie die maandelijks wordt opgebouwd en regelmatig wordt bijgesteld. Iedereen kan het maar het is belangrijk bepaalde inzichten te hebben, goed money-management te beheersen en regelmatig de positie aan te passen.

U kunt ieder moment starten met de cursus

Victor is een gepassioneerde analist die na vele jaren studie een eigen ontwikkeld **cyclisch** systeem heeft ontwikkeld gebaseerd op de technieken van Elliott, Gann, Jim Sloman, Welis Wilder en Joe Ross. U leert in deze unieke cursus een 'roadmap' te maken, een routebeschrijving van het meeste waarschijnlijk verloop van een index of aandeel zowel in koers als in tijd. U kunt ieder moment starten met de cursus.

Gann is niet zo ingewikkeld als het lijkt. De 'kunst' is om zijn theorieën en methoden eenvoudig en toegankelijk te houden. GannTrader heeft een cursus ontwikkeld waarin verschillende methode van Gann worden behandeld. En dat is nog niet alles, bij de cursus is ook een gratis geavanceerd technische analyse softwarepakket inbegrepen waarin heel veel Gann technieken zijn opgenomen. Met deze software kunt u alle in de cursus behandelde Gann technieken zelf uitvoeren.

U kunt ieder moment starten met de cursus.

Meer info op www.ganntrader.org